

FLORA- EN FAUNA-INVENTARISATIE 2024

GOLF & COUNTRY CLUB LIEMEER – 45.10.24

NLadviseurs
Sterke natuur voor iedereen

COLOFON

OPDRACHTGEVER:	Golf & Country Club Liemeer
CONTACTPERSOON:	C. van Oort
DATUM:	September 2024
RAPPORTNUMMER:	45.10.24
AUTEUR:	A. Geelhoed
CONTROLE:	F. Bolt

NLadviseurs

Schelmseweg 93
6816 SJ Arnhem
026-7851440
www.nladviseurs.nl
info@nladviseurs.nl

Copyright: Alle rechten voorbehouden. Voor vermenigvuldiging van, of zinsneden en afbeeldingen uit deze rapportage gelieve contact opnemen met NLadviseurs

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1: INLEIDING **PAG. 4**

1.1 Aanleiding en achtergrond pag. 5
1.2 Methode pag. 5

HOOFDSTUK 2: RESULTATEN INVENTARISATIE **PAG. 7**

2.1 Soortenrijkdom pag. 8
2.2 Beschermde soorten Omgevingswet pag. 9
2.3 Uitgelichte soorten pag. 12

HOOFDSTUK 3: POTENTIES EN AANBEVELINGEN **PAG. 17**

3.1 Houtrillen pag. 18
3.2 Poelen pag. 18
3.3 Bestrijding exotische rivierkreeften pag. 18
3.4 Vissenbos pag. 19
3.5 Nestkast torenvalk pag. 19
3.6 Natuurrough pag. 19

BIJLAGE **PAG.20**

1. Soortenlijst inventarisatie pag. 21
2. Vleermuizen op de baan pag. 22
3. Groeiplekken bijzondere flora pag. 23
4. Waarnemingen bijzondere fauna pag. 24

SEPERAAT IN DE MAIL: FILMPJE VAN WATERVLEERMUIS GEMAAKT MET WARMTEBEELDCAMERA

HOOFDSTUK 1:

INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN ACHTERGROND

Golf & Country Club Liemeer heeft in juli 2013 het eerste GEO-certificaat behaald voor duurzaam golfbaanbeheer.

In de eisen voor het behalen van het GEO-certificaat wordt er in verschillende onderdelen verwezen naar de ecologie van het terrein. In de eerste plaats dient de golfclub de landelijke en lokale wet- en regelgeving in acht te nemen (Omgevingswet en plaatselijke verordeningen) en in tweede plaats wordt er gevraagd welke noemenswaardige soorten er in het terrein voorkomen, hoe hier in het beheer en ontwikkeling rekening mee wordt gehouden, en op welke manier voor- en achteruitgang in aantallen wordt bijgehouden. Een flora- en fauna inventarisatie geeft antwoord op veel van deze vragen. In 2015, 2018 en 2021 zijn er eerdere inventarisaties uitgevoerd.

De inventarisaties vormen nuttige hulpmiddelen bij het beheer en onderhoud van de golfbaan. Voorkomende planten- en dierensoorten zijn nuttige indicatoren voor verschillende aandachtspunten op het terrein (verstoring, vernatting, verruiging). Mede door deze zaken heeft Golf & Country Club Liemeer de opdracht uitgezet bij NLadviseurs om een flora en fauna onderzoek uit te voeren.

1.2 METHODE

In deze paragraaf is een korte beschrijving te vinden van de methodiek die is gehanteerd bij de inventarisatie en analyse van de gegevens.

VOORBEREIDEND BRONNENONDERZOEK

Voorafgaand aan het daadwerkelijke veldwerk is een bronnenonderzoek uitgevoerd naar eerder waargenomen planten en dieren op en in de directe omgeving van de golfbaan.

Deze bronnen zijn niet verwerkt in het navolgende waarnemingsoverzicht, maar hebben bijgedragen aan de beeldvorming van eventueel potentieel aanwezige soorten.

VELDBEZOEKEN

De inventarisaties hebben plaatsgevonden op drie momenten in het jaar, namelijk:

- 7 mei 2024
- 18 juli 2024
- 29 augustus 2024

Tijdens deze veldbezoeken is middels looproutes de volledige baan meermaals doorkruist. De veldbezoeken vonden plaats bij gunstige weersomstandigheden en duurden ca. 7 uur. Op basis van expert judgement is specifieke aandacht gevestigd op gedeeltes waar veel verschillende soorten verwacht worden. De looproutes zijn dusdanig gepland dat er een volledig beeld is verkregen van de baan en de verschillende aanwezige biotopen. Tijdens deze inventarisatierondes zijn alle plant– en diersoorten genoteerd.

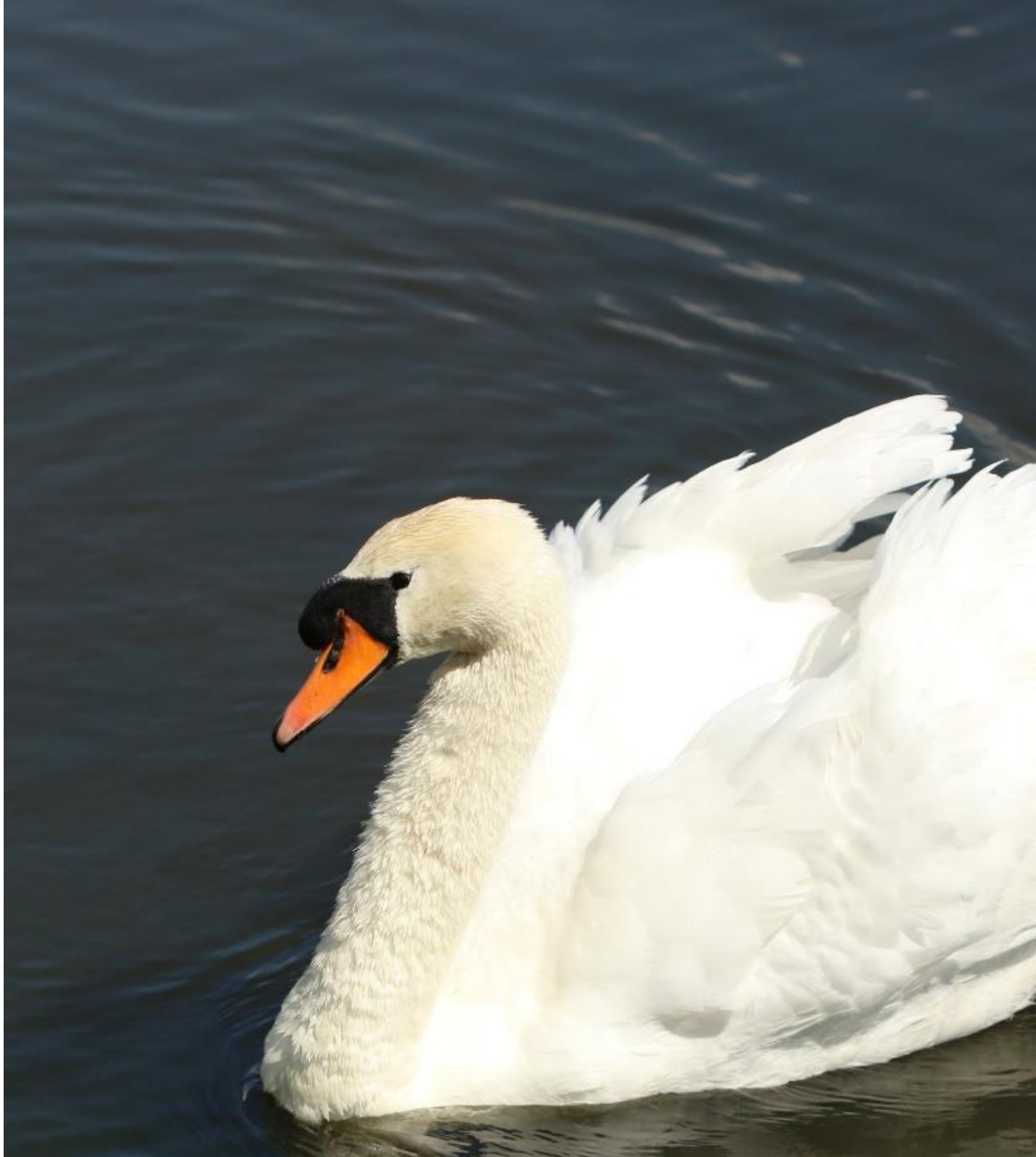
De volgende inventarisatiemethoden zijn gebruikt per soortgroep:

Planten: zichtwaarnemingen
Vogels: zicht- en geluidswaarnemingen
Vlinders/libellen: zichtwaarnemingen
Zoogdieren: zichtwaarnemingen, sporen, batdetector, warmtebeeldcamera
Overige insecten: zichtwaarnemingen

Vissen: Schepnet
Amfibieën: Schepnet, zichtwaarnemingen

De inventarisaties zijn uitgevoerd in de maanden mei t/m augustus. De rondes zijn over meerdere maanden gespreid uitgevoerd om een zo breed mogelijk beeld te krijgen van de aanwezige soorten. Niet iedere soort is gedurende het hele jaar actief of zichtbaar, waardoor de verspreiding aan bezoekmomenten bijdraagt aan een completer beeld.

De volledige gegevens van de inventarisaties zijn te vinden in bijlage 1 t/m 4.

HOOFDSTUK 2:

RESULTATEN INVENTARISATIES

2.1 SOORTENRIJKDOM

Door de inventarisaties is een beeld ontstaan van de huidige biodiversiteit. Om een vergelijking weer te geven met voorgaande inventarisaties is een overzicht gemaakt waarin de aantallen van eerdere inventarisaties ook zijn weergegeven. Het aantal aangetroffen soorten per soortgroep in 2014 is als volgt:

Vogels: 53
Zoogdieren: 11
Amfibieën: 3
Planten: 229
Insecten: 82
Vissen: 12

Er is een totaal van 390 soorten in 2024 op de baan waargenomen. Dit beeld is een momentopname. Er wordt aangenomen dat er meer soorten voorkomen, maar dat deze op het moment van inventariseren niet zijn aangetroffen.

2.1.1 SAMENSTELLING FLORA EN FAUNA

In deze subparagraaf beschrijven we de verschillen van de inventarisatie tussen 2021 en 2024. Ook beschrijven we de landelijke trends die terug te zien zijn in de inventarisatie van 2024. In onderstaande tabel is te zien wat de aantal aangetroffen soorten per soortgroep zijn die zijn gevonden tijdens de inventarisaties van de afgelopen jaren.

2.1.2 VLEERMUIZEN

Het laatste veldbezoek van 2024 heeft gedurende de nacht plaatsgevonden. Hierbij is specifiek gekeken naar vleermuizen (zie bijlage 2), omdat deze nog niet eerder onderzocht zijn tijdens de inventarisaties van NLadviseurs.

Bij deze rapportage leveren we ook een filmpje aan, die met warmtebeeldcamera is gemaakt, van een foeragerende watervleermuis.

Tijdens de nachtronde zijn nog andere zoogdieren waargenomen, zoals egel en dwergmuis.

2.1.3 VISSEN

Tijdens de inventarisaties is fanatiek naar vissen geschept. Er zijn opvallend meer soorten waargenomen dan in voorgaande jaren. Dit jaar zijn er exotische grondels waargenomen die niet eerder op de baan

	2012	2015	2018	2021	2024
Planten	156	233	234	251	229
Vogels	30	72	40	50	53
Zoogdieren	3	7	6	4	11
Amfibieën	3	5	4	2	3
Vlinders	1	12	15	12	11
Libellen en juffers	9	15	13	10	7
Overige ongewervelden	Onbekend	10	6	58	64
Vissen	6	10	9	4	12
Totaal	208	364	327	391	390

zijn waargenomen, waaronder de kaukasische dwerggrondel die pas sinds 2019 bekend is in Nederland.

2.1.4 DAGVLINDERS

Dit jaar zijn er bij de inventarisaties opvallend minder dagvlinders waargenomen. Landelijk hadden dagvlinders dit jaar een dalende trend. Het is dus niet bijzonder dat er op de baan minder dagvlinders zijn waargenomen.

2.2 BESCHERMDE SOORTEN OMGEVINGSWET

In deze paragraaf is een overzicht te vinden van soorten die zijn beschermd door de Omgevingswet of zijn opgenomen in de landelijke Rode Lijst.

Binnen de Omgevingswet (hierna: OW) kent men een aantal beschermde soorten welke zijn vastgelegd in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Beschermde soorten kunnen worden onderverdeeld in de volgende categorieën:

- Nationaal beschermde soorten (Andere Soorten. art. 11.54, Bal)
- Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn soorten, art. 11.46, Bal)
- Vogels (Vogelrichtlijnsoorten, art. 11.37, Bal)

Voor ruimtelijke ontwikkelingen is het verplicht te onderzoeken of de activiteit leidt tot negatieve effecten op beschermde natuurwaarden. Dat betekent dat er onderzocht moet worden of er aanwijzingen zijn dat er in het plangebied beschermde soorten en overige beschermde natuurwaarden voorkomen en of de geplande activiteit leidt tot mogelijk negatieve gevolgen. Wanneer nadelige gevolgen op beschermde soorten niet uit te sluiten zijn, behoort de activiteit tot een flora- en fauna-activiteit en zijn aanvullende maatregelen en het aanvragen van een vergunning noodzakelijk. Voor enkele nationaal beschermde soorten geldt een vrijstelling tijdens ruimtelijke ontwikkeling. Welke soorten zijn vrijgesteld verschilt per provincie en zijn opgenomen in de omgevingsverordeningen.

Daarnaast geldt ook nog de specifieke zorgplicht (art. 11.27, Bal) waarin is vastgelegd dat indien vermoed wordt dat er soorten (Andere soorten, Habitatrichtlijnsoorten, Vogelrichtlijnsoorten en ook soorten uit de Rode Lijst) voorkomen, de uitvoerende partij een verplichting heeft nadelige gevolgen zoveel mogelijk te voorkomen, beperken of ongedaan te maken.

Vleermuizen
Alle in Nederland voorkomende vleermuizen zijn Europees beschermd (art. 11.46, Bal). De volgende soorten zijn waargenomen in het plangebied:

- Gewone dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Rosse vleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Watervleermuis

Overige zoogdieren
De zoogdieren welke zijn waargenomen tijdens de inventarisatie zijn allen nationaal beschermd (art. 11.54, Bal):

- Dwergmuis
- Europese Haas
- Europese mol
- Konijn
- West-Europese egel

Voor alle bovengenoemde soorten geldt binnen provincie Zuid-Holland een vrijstelling tijdens ruimtelijke ontwikkelingen.

Amfibieën
Tijdens de veldbezoeken zijn enkele amfibieënsoorten waargenomen. De aangetroffen soorten zijn allen nationaal beschermd (art. 11.54, Bal) en staan tevens allemaal op de vrijstellingslijst van provincie Zuid-Holland. De waargenomen soorten zijn:

- Meerkikker
- Bastaardkikker
- Bruine kikker

Broedvogels
Alle vogels die van nature in het wild in Nederland voorkomen beschermd op grond van de Europese Vogelrichtlijn (art. 11.37 Bal). Echter genieten enkele soorten een jaarronde bescherming van de nestplaats. Deze soorten zijn vastgelegd door het Rijk en de provincies. Soorten met een nest welke zonder uitzondering jaarrond beschermd is zijn:

- Boomvalk
- Buizerd
- Gierzwaluw
- Huismus
- Sperwer

Huismussen zitten bij het clubhuis, de nestplekken zijn jaarrond beschermd. Daarnaast zou buizerd of sperwer in de grotere bosschages op de baan kunnen broeden.
In een van de bijgebouwen van het greenkeepersverblijf zit een kerkuilen kast. In deze kast zijn meermaals kerkuil nesten uit gekomen.
Voor boomvalk en gierzwaluw zijn geen geschikte nestlocaties op de baan.

Beschermde soorten o.b.v. bureauonderonzoek
Binnen de baan zijn op basis van een analyse uit de NDFF aanvullende beschermde soorten bekend die niet tijdens de inventarisatie van 2024 zijn aangetroffen. Hierbij zijn alleen gegevens van de afgelopen tien jaar meegenomen:

Habitatrichtlijnsoorten (art. 11.46, Bal)
- Rugstreeppad
- Platte schijfhoren

Andere soorten (art. 11.54, Bal):
- Bunzing
- Wezel
- Woelrat (vrijgesteld)
- Gewone pad (vrijgesteld)

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten:
- Kerkuil

RODE LIJSTSOORTEN
Soorten die op de Rode Lijst staan zijn opgenomen in hun voortbestaan bedreigde dier- en plantsoorten.
Of een soort op de Rode Lijst komt te staan, wordt bepaald aan de hand van verspreiding en voorkomen in aantallen. Dit wordt per jaar vergeleken. Zo kunnen soorten lokaal talrijk zijn, maar nationaal gezien zeldzaam.
De volgende aangetroffen soorten staan op de Rode Lijst:

Vogels:
- Boerenzwaluw (gevoelig)
- Boomvalk (kwetsbaar)
- Huismus (gevoelig)
- Torenvalk (kwetsbaar)
- Visdief (gevoelig)

Planten:
- Beemdkroon (kwetsbaar)
- Gaspeldoorn (kwetsbaar)
- Heemst (gevoelig)
- Kamgras (gevoelig)
- Moeraswespenorchis (gevoelig)

Zoogdieren
- Europese haas (gevoelig)
- Konijn (gevoelig)
- Laatvlieger (kwetsbaar)

2.3 UITGELICHTE SOORTEN

In deze paragraaf zijn een aantal soorten uitgelicht. Deze soorten zijn kenmerkend voor het Liemeer. Samen met de bijzondere waarnemingen zijn dit geschikte soorten om te monitoren op voorkomen aangezien zij strenge eisen stellen aan hun biotoop. Daarnaast hebben we de meest bijzondere flora en fauna die we gevonden hebben op de kaarten in bijlage 2 en 3 weergegeven.

WATERVLEERMUIS

Kenmerken:
De watervleermuis heeft een gewicht van 8-17 gram en de vleugels hebben een spanwijdte van 20 tot 30 cm. De vacht op de rug is bruingrijs en de buikvacht is opvallend grijswit. De voeten van de watervleermuis zijn relatief groot. Daarmee vangt hij insecten boven het water.

Biotoop: De watervleermuis verblijft in bomen en soms onder bruggen of in gebouwen. De soort overwintert vaak in bunkers, kelders en grotten. Het jagen gebeurt boven wateroppervlaktes, maar ook boven land.

Voorkomen en leefomgeving:
Watervleermuizen komen vooral voor in half open tot gesloten, waterrijk en bosrijk landschap.

Watervleermuis op Liemeer:
Watervleermuizen gebruiken de vijvers op de baan als foerageergebied, hier vliegen ze kort boven het water rondjes en vangen daarbij allerei vliegen, muggen en schietmotten van het water. Met name de vijvers met een goede rietoever worden door de watervleemuis gebruikt, aangezien de graag enige beschutting van de wind hebben.

MOERASWESPENORCHIS

Kenmerken:
Hoogte: 20 t/m 65 cm
Bloeitijd: juni t/m juli

Biotoop: Moeraswespenorchissen staan op zonnige, vochtige plaatsen die matig voedselrijk zijn. De soort komt niet voor op bemeste of intensief gebruikte graslanden. Typische plekken waar je moeraswespenorchissen in grote getalen kunt vinden zijn natte duinvalleien, klakrijke moerasgebieden en vochtige arme graslanden.

Verspreiding: In Nederland met name voorkomende in het westen van het land en het waddenzeegebied. In het binnenland is de soort beduidend zeldzamer.

Moeraswespenorchis op Liemeer: Op Liemeer is de moeraswespenorchis al eerder gevonden, namelijk in 2018, in 2021 konden we de soort niet vinden. Nu blijkt ze op een nieuwe plek weer te staan.

HARKWESP

Kenmerken: De harkwesp is een graafwesp. Deze wesp dankt zijn naam aan het feit dat de vrouwtjes een holte graven in het zand om de eitjes in te leggen. Na het leggen van de eieren harken ze het zand bij de opening van het nest aan met hun stekelige pootjes. Dit zwart-geel gestreepte beestje heeft opvallende en kenmerkende felgroene ogen.

Harkwespen zijn ca. 2,5 cm groot. Ze leven van stuifmeel en nectar van bloemen. Ze vangen echter ook zweefvliegen en andere insecten, om ze aan de larven voeren. Daarmee doen harkwespen aan broedzorg.

Biotoop: De harkwesp houdt van een omgeving met kruidachtige, bloeiende planten en plekken met open zand om zich op te warmen en nesten te graven. Deze omgeving moet kleinschalig afgewisseld zijn.

Voorkomen en leefomgeving: De harkwesp komt vooral in de kustgebieden. Op de meeste plekken in het binnenland is ze verdwenen. Daarom is de vonds op Liemeer ook zeer bijzonder te noemen!

HEEMST

Kenmerken:
Hoogte: 0,5 – 1,75 meter
Bloeitijd: juli t/m september

Biotoop: Heemst is een oeverplant die zich op ziltig tot brakke bodems bevind. Het is een meerjarige soort die te vinden is tussen riet en strandkweek. De plant groeit op zonnige plekken op voedselrijke gronden.

Verspreiding: Het verspreidingsgebied in Nederland bevindt zich in rietmoerassen en ruigten, langs sloten en aan rivieroevers. Heemst is ook te vinden in duinvalleien, maar daar wordt de plant steeds zeldzamer. In Zeeland, het laagveengebied in Noord-Holland en langs het IJsselmeer is de soort vrij zeldzaam. In de rest van Nederlands is de soort zeer zeldzaam.

Heemst op Liemeer: De waarneming van Heemst is wel de meest verrassende plant die dit jaar gevonden is. Ze groeit in het riet bij de tees van hole 12.

ARGUSVLINDER

Kenmerken:
De argusvlinder heeft een bruin-oranje grondkleur. Op de bovenkant van de achtervleugels zijn zwarte oogvlekken te zien. De voorvleugellengte is 19 tot 25 millimeter lang en hebben bruine aderen.

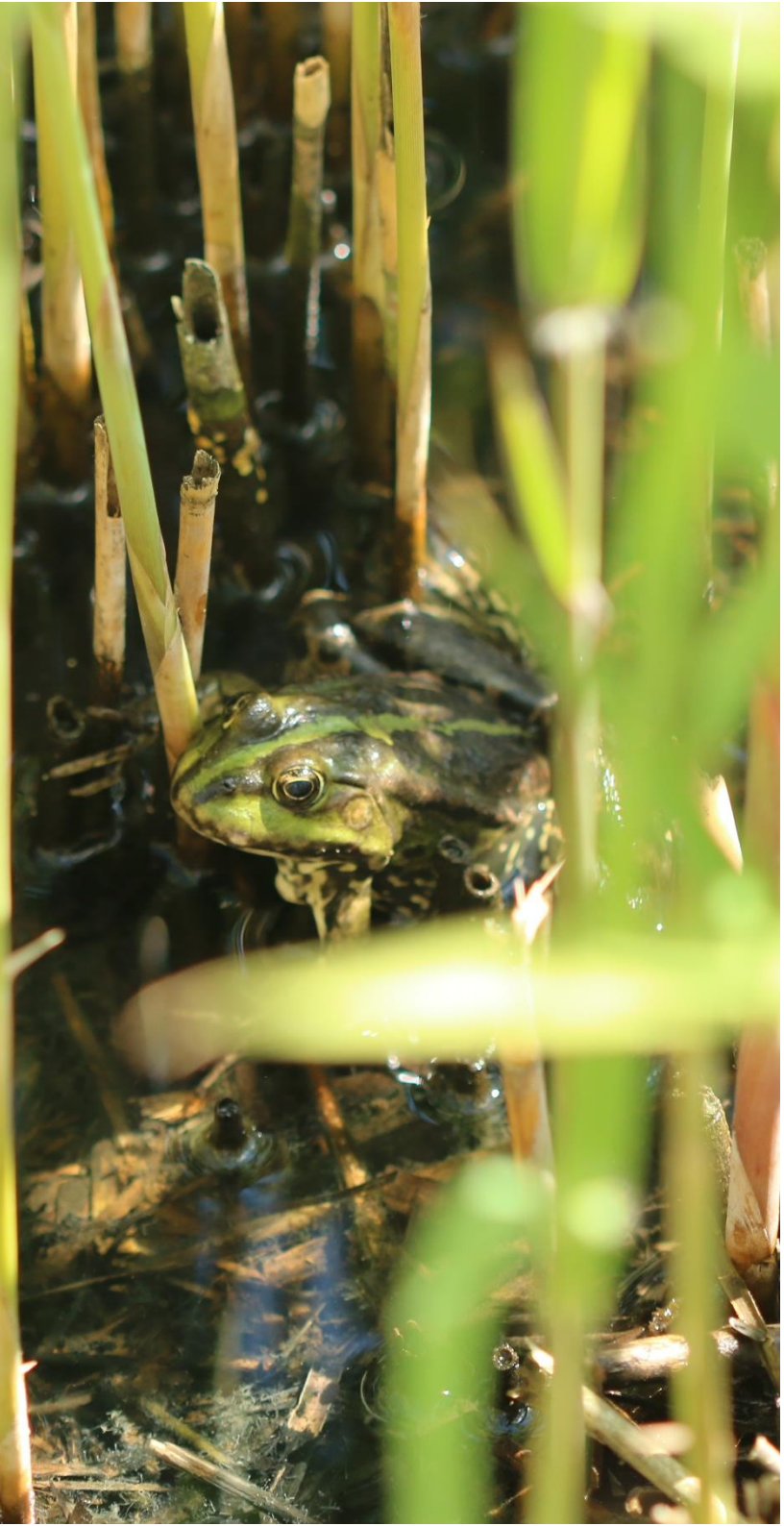
Biotoop: De biotoop van de vlinder bestaat voornamelijk uit vochtige tot vrij droge vegetaties met een mozaïek van kale grond, lage vegetaties en hogere kruidenrijke ruigte. Te droog of te schraal is voor de soort niet gunstig. De waardplanten van de soort zijn onder andere grassoorten, zoals kropaar, ruwe smele, rood zwenkgras en kweek.

Voorkomen en leefomgeving: De argusvlinder komt tegenwoordig voornamelijk voor in het westen van het land. Het gaat erg slecht met de argusvlinders landelijk gezien, op de hoge zandgronden is zij bijna volledig verdwenen. Naar schatting is er ten opzichte van 1990 nog maar 1% van de populatie over.

HOOFDSTUK 3:

POTENTIES EN AANBEVELINGEN

Door de resultaten en de veldbezoeken gedurende het jaar, zijn er ook locaties gevonden waar nog winst te halen valt op de golfbaan t.a.v. natuurlijke ontwikkelingen, beheer en andere punten. In dit hoofdstuk is daarvan een opsomming te vinden.

3.1 HOUTRILLEN

Zoals in voorgaande rapportage benoemd zijn er op de baan een aantal houtrillen aangelegd als schuil gelegenheid voor kleine marters, vogels en amfibieën. Deze houtrillen zijn inmiddels weer hard aan onderhoud toe. Verhoog de houtrillen met snoeimateriaal tot minimaal één meter hoog.

3.2 POELEN

Op de golfbaan zijn enkele poelen aanwezig. De poelen en oevers worden extensief beheerd. Deze poelen vormen een geschikt leefgebied voor de beschermde rugstreeppad en andere amfibieën. Door de vegetatieontwikkeling stabiel te houden op sterke verlanding wordt het voortplantingswater van de soort beschermd.

Tijdens de veldbezoeken bleken de poelen goed te zijn onderhouden. Blijf deze gefaseerd op verantwoorde wijze schonen.

3.3 BESTRIJDING EXOTISCHE RIVIERKREEFTEN

Exotische rivierkreeften kunnen zich makkelijk verplaatsen over land. Hierdoor zijn ze overal in het water op Liemeer te vinden. Uit gesprekken met de opdrachtgever is al gebleken dat deze soorten bestreden gaan worden. Dit heeft een hoge ecologische waarde. De rivierkreeften knippen met hun scharen namelijk waterplanten af, waardoor schuilgelegenheid voor vissen verdwijnt. Daarnaast wordt algengroei door rivierkreeften gestimuleerd, omdat ze de bodems omwoelen en hierbij voedingsstoffen uit de waterbodem vrijkomt. Door het omwoelen vertroebeld het water ook, waardoor de lichtomstandigheden en zuurstofbeschikbaarheid verslechterd.

3.4 VISSENBOS

Het aanleggen van vissenbossen kan een mooie kans zijn om de afname in de visstand te beperken. Zoals hierboven beschreven wordt er veel schuilgelegenheid weggeknipt door de exotische rivierkreeften.
Vissenbossen bestaan uit twee palenrijen met daartussen wilgentakken. Door deze te plaatsen, hebben vissen meer schuilgelegenheid en een veilige plek om eitjes af te zetten. Doordat de wilgentakken ook nog kunnen uitlopen, biedt het vissenbos ook broedgelegenheid voor vogels als meerkoeten en futen.

3.5 NESTKAST TORENVALK

De torenvalk staat op de Rode lijst. Het plaatsen van nestkasten voor de torenvalk kan helpen om de soort te bevorderen. Roofvogels kunnen helpen bij het bestrijden van plaagdieren zoals de woelmuis, maar eten ook insecten. Het plaatsen van een nestkast voor de torenvalk is relatief eenvoudig.

3.6 NATUURROUGH

De natuurrough heeft een duidelijke meerwaarde voor veel verschillende soorten die hier gebruik van maken door de veelvoud aan kruidensoorten die hier in groeien en bloeien.
Met name door de verscheidenheid aan vegetatietypes in de natuurroughs bieden ze een meerwaarde voor de biodiversiteit. Door op de natuurroughs afgestemd beheer toe te passen wordt vegetatieontwikkeling gestimuleerd. Het laten overstaan van verschillende delen van deze natuurroughs zorgt voor de mogelijkheid dat soorten als insecten, spinnen en kleine zoogdieren een plek hebben om te overwinteren.

Om te voorkomen dat orchideeën te vroeg worden gemaaid, dient er ruim voor bloei en pas na de zaadval gemaaid te worden. Groeiplaatsen moeten tijdens bloei gemarkeerd worden in het veld. Dit kan met bijvoorbeeld een piket paaltje of het spannen van lint rondom de groeiplaats.

BIJLAGE

BIJLAGE 1
SOORTENLIJST INVENTARISATIE

Toelichting op gebruikte afkorting:
RL: Rode lijst soort met status
Landelijk zeldzame soort
Exoot

PLANTEN

Akkerdistel
Akkerkool
Akkermelkdistel
Akkervergeet-mij-nietje
Amberboom
Amerikaans krentenboompje
Azijnboom
Basterdklaver
Beekpunge
Beemdkroon RL: Kwetsbaar
Beklierde duizendknoop
Beuk
Biezenknoppen
Bijenorchis
Bijvoet
Bitterzoet
Bloedzuring
Boerenwormkruid
Boswilg
Brede lathyrus
Brede orchis
Brede wespenorchis
Brem
Canadapopulier
Canadese fijnstraal
Citroenmelisse
Dauwbraam
Duindoorn
Duinkruiskruid
Duizendblad
Echte kamille
Eenstijlige meidoorn
Engels raaigras
Es
Fluitenkruid
Franse tamarisk
Gaspeldoorn RL: Kwetsbaar
Gekroesde melkdistel
Gelderse roos
Gele kornoelje
Gele lis
Gele treurwilg
Gele waterkers
Geoorde wilg
Gestreepte teunisbloem
Gestreepte witbol
Gevlekte rietorchis
Gevleugeld hertshooi
Gewone berenklauw
Gewone brunel
Gewone engelwortel
Gewone ereprijs
Gewone esdoorn
Gewone hoornbloem
Gewone melkdistel
Gewone pastinaak
Gewone rolklaver
Gewone smeerwortel
Gewone sneeuwbes
Gewone vlier
Gewoon biggenkruid
Gewoon speenkruid
Gewoon timoteegras
Glad walstro
Gladde iep
Glanshaver
Graslathyrus
Grauwe wilg
Greppelrus
Grof hoornblad
Groot hoefblad
Groot streepzaad
Grote brandnetel
Grote egelskop
Grote ereprijs
Grote kattenstaart

Grote klaproos
Grote lisdodde
Grote ratelaar
Grote vossenstaart
Grote waterweegbree
Grote weegbree
Haagwinde
Harig wilgenroosje
Hartbladige els
Hazelaar
Hazenpootje
Heelblaadjes
Heemst RL: Kwetsbaar
Heen
Heermoes
Heggenwikke
Herik
Hertshoornweegbree
Holpijp
Hondsdraf
Hondskruid
Hondsroos
Hulst
IJle dravik
Jakobskruiskruid
Japanse sierkers
Kamgras RL: Gevoelig
Kantige basterdwederik
Katwilg
Kleefkruid
Klein hoefblad
Klein kroos
Klein kruiskruid
Klein streepzaad
Kleine klaver
Kleine leeuwentand
Kleine lisdodde
Kleine veldkers
Klimop
Klimopereprijs
Kluwenhoornbloem
Knoopkruid
Kompassla
Koninginnekruid
Koolzaad
Kroontjeskruid
Kropaar
Kruipende boterbloem
Krulzuring
Liesgras
Liggende vetmuur
Look-zonder-look
Luzerne
Madeliefje
Margriet
Moerasandoorn
Moerascipres
Moerasmuur
Moerasrolklaver
Moerasvergeet-mij-nietje
Moeraswespenorchis RL: Kwetsbaar
Moeraszuring
Moerbei
Muskuskaasjeskruid
Oeverzegge
Olijfwilg
Oranje havikskruid
Paardenbloem
Peen
Penningkruid
Pijpenstrootje
Pinksterbloem
Pitrus
Plataan
Raapzaad
Reigersbek
Ridderzuring
Riet
Rietgras
Rietzwenkgras
Rimpelroos
Robertskruid
Rode klaver
Rode kornoelje

Rode watereprijs
Rood zwenkgras
Ruige zegge
Ruw vergeet-mij-nietje
Ruwe berk
Scherpe boterbloem
Schietwilg
Schijnaardbei
Sleedoorn
Slipbladige ooievaarsbek
Smalle waterpest
Smalle weegbree
Spaanse aak
Speerdistel
Spiesmelde
Sporkehout
Taxus
Tijmereprijs
Tweerijige zegge
Valse voszegge
Veenwortel
Veldereprijs
Veldlathyrus
Veldrus
Veldzuring
Vierzadige wikke
Viltige basterdwederik
Vlasbekje
Vlinderstruik
Voederwikke
Vogelkers
Vogelwikke
Vroegeling
Waterkruiskruid
Watermunt
Waterzuring
Wilde cichorei
Wilde liguster
Wilde lijsterbes
Wildemanskruid
Wilgenroosje
Witte dovenetel
Witte honingklaver
Witte klaver
Witte kornoelje
Witte waterlelie
Wolfspoot
Zachte dravik
Zachte ooievaarsbek
Zanddoddegras
Zandhoornbloem
Zandteunisbloem
Zandzegge
Zeegroene rus
Zevenblad
Zilverhaver
Zilverlinde
Zilverschoon
Zoete kers
Zomereik
Zomerlinde
Zomprus
Zwanenbloem
Zwarte braam
Zwarte den
Zwarte els
Zwarte mosterd
Zwarte populier
Zwarte toorts

ZOOGDIEREN

Dwergmuis
Europese haas RL: Gevoelig
Europese mol
Gewone dwergvleermuis
Konijn RL: Gevoelig
Laatvlieger RL: Kwetsbaar
Muskusrat
Rosse vleermuis
Ruige dwergvleermuis
Watervleermuis
West-Europese egel

VOGELS

Aalscholver
Bergeend
Blauwe Reiger
Boerenzwaluw RL: Gevoelig
Boomvalk RL: Kwetsbaar
Braamsluiper
Buizerd
Ekster
Fazant
Fitis
Fuut
Gaai
Gierzwaluw
Grauwe Gans
Groene Specht
Groenling
Grote Bonte Specht
Grote Canadese Gans
Heggenmus
Holenduif
Huismus RL: Gevoelig
Kauw
Kievit
Kleine Karekiet
Kleine Mantelmeeuw
Knobbelzwaan
Kokmeeuw
Koolmees
Krakeend
Kuifeend
Lepelaar
Meerkoet
Merel
Nijlgans
Ooievaar
Pimpelmees
Putter
Rietzanger
Roodborst
Scholekster
Sperwer
Spreeuw
Tafeleend
Tjiftjaf
Torenvalk RL: Kwetsbaar
Vink
Visdief RL: Gevoelig
Waterhoen
Wilde Eend
Winterkoning
Witte Kwikstaart
Zilvermeeuw
Zwarte Kraai

DAGVLINDERS

Argusvlinder
Atalanta
Bont zandoogje
Boomblauwtje
Dagpauwoog
Distelvlinder
Gehakkelde aurelia
Groot koolwitje
Klein geaderd witje
Klein koolwitje
Kleine vos

LIBELLEN

Gewone oeverlibel
Grote keizerlibel
Kleine roodoogjuffer
Lantaarntje
Variabele waterjuffer
Vroege glazenmaker
Vuurlibel

REPTIELEN EN AMFIBIEN

Bastaardkikker
Bruine kikker
Meerkikker

VISSEN

Baars
Bittervoorn
Blankvoorn
Driedoornige stekelbaars
Kaukasische dwerggrondel
Kleine modderkruiper
Koi
Kolblei
Marmergrondel
Ruisvoorn
Schubkarper
Tiendoornige stekelbaars

BIJEN, WESPEN EN VLIEGEN

Aardhommel
Akkerhommel
Bijenwolf
Blinde bij
Bosbijvlieg
Citroenpendelvlieg
Doodskopzweefvlieg
Fluweelzweefvlieg
Franse veldwesp
Gele weidemier
Gewone pendelvlieg
Gewone snipvlieg
Grasjager
Grote langlijf
Harkwesp
Hommelbijvlieg
Honingbij
Kleine bijvlieg
Koortsvlieg
Kortsprietwespbij
Kustbijvlieg
Moeraszweefvlieg
Reuzenknut
Rosse metselbij
Snorzweefvlieg
Steenhommel
Terrasjeskommazweefvlieg
Viervlekglansmug
Weidedoflijfje
Weidevlekoog

SPRINKHANEN

Bruine sprinkhaan
Grote groene sabelsprinkhaan
Moerassprinkhaan
Ratelaar
Zuidelijk spitskopje

KEVERS EN WANTSEN

Bloedcicade
Bremschildwants
Bruine graswants
Elzenhaantje
Geribde prachtblindwants
Gewone bloesemboktor
Gewone kielwants
Gewone rietkever
Gouden wilgenaardvlo
Kleine rode weekschild
Lang griendhaantje
Lissenboorder
Luzernesierblindwants
Negentienstippelig lieveheersbeestje
Platte waterwants
Rond griendhaantje
Schaakbordlieveheersbeestje
Speerdistelnetwants
Waterleliehaantje
Zevenstippelig lieveheersbeestje

OVERIGE ONGEWERVELDEN

Bleke grasmot
Brandnetelbladroller
Distelzadelmot
Gamma-uil
Gewone schijfhoren
Gewone slijkvlieg
Hoefbladvedermot
Koolmotje
Rietkruisspin

BIJLAGE 2

Golf & Country Club Liemeer
Vleermuizen op de baan
LEGENDA
Waarnemingen vleermuizen
Gewone Dwergvleermuis
Laatvlieger
Rosse Vleermuis
Ruige Dwergvleermuis
Watervleermuis
0
100
200 m
NLadviseurs
Sterke natuur voor iedereen

BIJLAGE 3

Golf & Country Club Liemeer

Groeiplekken bijzondere flora

LEGENDA

Bijzondere flora

- Beekpunge
- Beemdkroon
- Bijenorchis
- Brede orchis
- Brede wespenorchis
- Gevlekte rietorchis
- Graslathyrus
- Groot streepzaad
- Grote ratelaar
- Heemst
- Hondskruid
- Kamgras
- Moeraswespenorchis
- Oranje havikskruid
- Veldlathyrus
- Wildemanskruid
- Zanddoddegras
- Zwanenbloem

0 100 200 m

NLadviseurs

Sterke natuur voor iedereen

BIJLAGE 4

Golf & Country Club Liemeer

Waarnemingen bijzondere flauna

LEGENDA

bijzondere fauna

- Boomvalk
- Groene Specht
- Lepelaar
- Rietzanger
- Tafeleend
- Dwergmuis
- Argusvlinder
- Boomblauwtje
- Distelvlinder
- Harkwesp
- Meerkikker
- Moerassprinkhaan
- Bittervoorn
- Kleine modderkruiper

0 100 200 m

NLadviseurs

Sterke natuur voor iedereen

NLadviseurs

Sterke natuur voor iedereen